

Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva u Zadarskoj županiji - rezultati prvog ciklusa

Ana Petrić¹

¹Zavod za javno zdravstvo Zadar

Rak debelog crijeva (C18-C21, MKB-10) u Zadarskoj županiji predstavlja značajan javnozdravstveni problem kako u pobolu tako i u smrtnosti od zloćudnih novotvorina.

Cilj: Prikazati rezultate prvog ciklusa provođenja Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva u Zadarskoj županiji (ZŽ) i opisati probleme u provedbi programa.

Metode: Uzorak čine ispitanici oba spola rođeni od 1933. do 1957. godine. U radu su korišteni podaci iz Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva dostupni Zavodu za javno zdravstvo Zadar.

Rezultati: U prvom ciklusu poslan je 62.391 poziv. Odazvalo se 10.929 (17,5%) osoba. Prema EU smjernicama odaziv u prvom krugu zemalja koje provode program je 17,2-70,8%. U odaziv nisu računane osobe koje se liječe od tumora debelog crijeva ili su u obradi zbog bolesti crijeva, koje su se testirale unutar zadnje godine dana niti je iz izračuna izuzeta vraćena pošta pa je stvarni odaziv svakako veći. Među testiranima, 836 (7,9%) osoba bilo je pozitivno. Napravljene su 723 kolonoskopije (86,5% odaziv), dok je 113 osoba odustalo/odbilo pregled. Kod 686 kolonoskopiranih nađen je patološki nalaz: 35 osoba s rakom debelog crijeva (3,3% od ukupno ispravnih i očitanih testova, prema EU smjernicama 1.2-2.3/1000), 262 osobe s polipima (36,3% od učinjenih kolonoskopija), kod njih 297 otkriveni su hemeroidi, kod 74 osobe divertikli i 18 osoba je imalo ostale bolesti crijeva. Uredan nalaz kolonoskopije bio je kod 37 osoba.

U provedbi su uočeni problemi neadekvatnog računalnog programa, nedovoljno jasnih uputa za stanovništvo (kako uzimati uzorke stolice), broj i starost kolonoskopa, nedostatna suradnja s liječnicima PZZ-a i stanovništvo koje nije dovoljno upoznato s problemom raka debelog crijeva.

Zaključak: Rezultati prvog ciklusa provođenja Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva u Zadarskoj županiji nisu u potpunosti zadovoljavajući. Stoga je važno i dalje raditi na osvješćivanju javnosti o korisnosti prevencije, na medijskoj kampanji, na otklanjanju

problema neadekvatnog računalnog rješenja, boljoj suradnji sa PZZ-om i poboljšanju prostornih i tehničkih uvjeta.

Ključne riječi: rano otkrivanje raka, prevencija